2026-51-RE

Causa 2026-51-RE

(Esteve Estefanell c/ Z)

Número de registre 287-2026. Recurs d'empara

Aute del 9 de setembre del 2026

BOPA núm. 105, del 16 de setembre del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 23 de juliol del 2026, per la representació processal de la Sra. Magdalena Esteve Estefanell, mitjançant el qual interposa un recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 13 de juliol del 2026 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2026-51-RE;

Vista la Constitució, especialment, els articles 10, 41.2 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment, els articles 38 i 89.2;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 13 de juliol del 2026;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals

1.1. El 15 de novembre del 2023, l'arrendador de l'habitatge de la Sra. Magdalena Esteve Estefanell va presentar una demanda de desnonament i de reclamació de quantitats en contra seva, quedant el contracte extingit el 31 d'octubre del 2023, per voluntat del propietari de no prorrogar-lo al seu venciment, en què, sol·licitava: 1) un import equivalent a la trentena part del lloguer mensual que era vigent al moment de l'extinció de l'arrendament (565,92 €) a partir de l'1 de novembre del 2023 i fins al dia en què, voluntàriament, o com a conseqüència d'una resolució judicial, s'hagi recuperat la possessió de la cosa arrendada. Aquest import es veuria incrementat en un 50% a partir del dia en què l'adversa s'hagi oposat a aquesta demanda judicial de desnonament o hagi quedat desatesa per ella; 2) les despeses accessòries del lloguer -essencialment les despeses d'aigua- que vagin vencent fins al moment de la retrocessió efectiva de la cosa arrendada, que s'acreditin en període d'execució de sentència; 3) els danys i els desperfectes causats al pis arrendat -degudament provats en el moment processal oportú- el cost dels quals serà acreditat en període d'execució de sentència; i, 4) les costes processals derivades d'aquest plet.

Tot i haver estat degudament notificada, la defenent no va contestar la demanda.

1.2. El 18 d'agost del 2025, la Secció Civil 2 de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual estimava aquesta demanda, declarava la resolució del contracte d'arrendament signat entre les dues parts i condemnava la Sra. Magdalena Esteve Estefanell a retornar l'habitatge lliure, vacu, expedit i a la lliure disposició de la part agent.

Així mateix, condemnava a la defenent al pagament de la quantitat mensual equivalent a la renda pactada, és a dir, 565,92 €, o fracció, a partir de l'1 de novembre del 2023 i fins al retorn efectiu de la possessió, juntament amb els interessos legals meritats a comptar del venciment de cada mes, així com les despeses relatives als serveis i a les despeses suplementàries que s'hagin esdevingut durant els mesos d'ocupació indeguda, sempre i quan estiguin degudament acreditades en període d'execució de sentència.

Precisava que a aquestes quantitats degudes s'havien de descomptar els imports que la defenent havia efectuat en concepte de dipòsits judicials en el marc de la causa 2000522/2023 i l'import de 1.000,00 € lliurat en concepte de dipòsit en el moment de signar el contracte d'arrendament.

També efectuava una reserva en relació amb la reclamació dels perjudicis eventuals que es poguessin constatar en el pis, per tal que aquestes accions en reclamació de l'import del cost de reparació, poguessin exercitar-se en el marc d'aquest procediment, i, per acabar, decidia imposar a la part defenent les costes judicials ocasionades, inclosos els honoraris d'advocat, de procurador i de perits eventuals, a acreditar en període d'execució de sentència.

1.3. La representació processal de la Sra. Magdalena Esteve Estefanell va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 12 de maig del 2026, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que desestimava aquest recurs i que confirmava la sentència de la primera instància.

1.4. El 4 de juny del 2026, la representació processal de la Sra. Magdalena Esteve Estefanell va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 12 de maig del 2026, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, raonada i no arbitrària, a un procés degut, a la defensa, a la igualtat d'armes i a la contradicció, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

1.5. El 13 de juliol del 2026, el Tribunal Constitucional va dictar un aute mitjançant el qual decidia no admetre a tràmit aquest recurs per la seva manca manifesta de contingut constitucional.

2. Arguments de la recurrent

- La recurrent retreu essencialment a l'aute objecte d'impugnació que anticipi en la fase d'admissió una valoració pròpia del judici de fons i, en fer-ho, restringeixi indegudament l'accés a la jurisdicció constitucional respecte d'una controvèrsia que presenta una dimensió constitucional: l'examen de la concurrència o no d'una situació d'indefensió material efectiva, de la compatibilitat constitucional de la qualificació de la rebel·lia com a voluntària i del nivell de garanties exigibles en un procediment susceptible de comportar la pèrdua de l'habitatge habitual, les quals, segons el seu parer, constitueixen qüestions que excedeixen l'àmbit de la mera legalitat processal i que reclamen un pronunciament específic d'aquest Tribunal en l'exercici de la seva funció de garant suprem de la Constitució.

- Desenvolupa profusament l'abast constitucional del judici d'admissibilitat dels recursos d'empara, així com els sis motius en què fonamenta el seu recurs de súplica amb la citació de nombrosa jurisprudència convencional: 1) l'error en la qualificació de la controvèrsia constitucional i en l'apreciació de la manca de rellevància constitucional del seu recurs d'empara; 2) la confusió del Tribunal entre el control de constitucionalitat i el control de legalitat ordinària: la resolució impugnada desnaturalitza la funció pròpia del recurs d'empara; 3) el Tribunal no efectuaria una anàlisi constitucional de la indefensió material i confondria la regularitat formal dels actes de comunicació amb el coneixement efectiu del procediment judicial; 4) la manca de ponderació de la incidència constitucional que la pèrdua de l'habitatge habitual projectaria sobre el contingut del dret a la defensa, reconegut a l'article 10 de la Constitució; 5) la insuficiència de motivació de l'aute impugnat respecte de les qüestions constitucionals específicament plantejades en la demanda d'empara; i, 6) la interpretació de l'article 10 de la Constitució conforme a la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans: el dret a la defensa exigeix el coneixement efectiu del procediment i exclou qualsevol presumpció de renúncia tàcita als drets processals.

- Altrament, el Tribunal Constitucional mateix reconeix expressament que els òrgans jurisdiccionals ordinaris no es van pronunciar sobre la incidència que l'accident de trànsit que va patir i les seves conseqüències mèdiques hauria pogut tenir sobre la seva possibilitat real de contestar la demanda i d'exercir el seu dret a la defensa.

- No obstant això, en lloc de constatar l'absència d'aquest pronunciament i d'admetre el recurs d'empara, per tal que aquesta qüestió fos analitzada en una sentència sobre el fons, l'aute impugnat entra directament a valorar la transcendència constitucional d'aquest fet i conclou que l'accident de trànsit i les seves conseqüències no presentaven un caràcter decisiu des de la perspectiva constitucional. Segons el seu parer, aquesta afirmació no constitueix un simple judici d'admissibilitat, sinó un autèntic pronunciament sobre el fons de la controvèrsia constitucional.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs de súplica i que declari l'admissió a tràmit del seu recurs d'empara i, en el seu dia, que atorgui les pretensions que s'hi contenen.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Aquest Tribunal Constitucional s'ha pronunciat en reiterades ocasions sobre la naturalesa i la funció del recurs de súplica (vegeu, per exemple, les causes 2025-78-RE, 2025-104-RE, 2026-1-RE, 2026-13-RE, i, 2026-22-RE). I d'acord amb la nostra jurisprudència: "*l'acceptació d'un recurs de súplica està condicionada per la presentació per part del recurrent d'elements de fet o de dret nous*".

3.2. Si traslladem aquesta exigència al cas que ens ocupa, cal constatar que la recurrent reitera molts dels arguments continguts en el seu recurs d'empara, tot desenvolupant-los de manera molt més extensa, incorporant noves cites jurisprudencials i qüestionant, específicament, el raonament seguit per aquest Tribunal en l'aute del 13 de juliol del 2026. Ara bé, aquests desenvolupaments no aporten cap element de fet o de dret substancialment nou susceptible de modificar la decisió adoptada. A defecte de producció d'aitals elements, cal desestimar aquest recurs de súplica.

3.3. En qualsevol cas, l'al·legació continguda en el recurs de súplica, segons la qual aquest Tribunal hauria anticipat el judici de fons, no pot prosperar. L'apreciació de la manca manifesta de contingut constitucional exigeix necessàriament un examen preliminar de la consistència de la vulneració denunciada. En aquest supòsit, els elements invocats per la recurrent (les seves dificultats de mobilitat en particular) no permeten acreditar una impossibilitat material real i efectiva d'exercir el dret a la defensa durant el període rellevant, de manera que no existeix cap element nou que justifiqui reconsiderar l'aute impugnat.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. Desestimar el recurs de súplica formulat per la representació processal de la Sra. Magdalena Esteve Estefanell contra l'aute del Tribunal Constitucional del 13 de juliol del 2026 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2026-51-RE.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, a la Secció Civil 2 de la Batllia, a la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 9 de setembre del 2026.

Pere Pastor Vilanova — President

Víctor Torre de Silva López de Letona — Vicepresident

Jean-Yves Caullet — Magistrat

Joan Manel Abril Campoy — Magistrat